

Published on www.bilvavi.net

בלבביד 017 דרכי בנין הרצון > [Home](#)

בלבביד 017 דרכי בנין הרצון

אין דבר העומד בפני הרצון" - בפני נקודת האלוקות"

כבר הוזכר לעיל הביטוי הנודע: "אין דבר העומד בפני הרצון". ביטוי זה נאמר על בחינת "רעוא דרעוין" - הרצון של הרצונות - כי זוהי הנקודה הפנימית ביותר שמעל לכל.

על מעין זה אמרו חז"ל: "מלך פורץ לו גדר לעשות לו דרך ואין מוחין בידו". כשאדם מגיע לרצון הפנימי האמיתי, הרי הגיע למלכו של עולם, ובפני מלכו של עולם אין שום גדר שיכולה למנוע בעדו לעשות כל דבר שיחפוץ.

האדם, מכח היותו נברא, הוא מוגבל ויש לו מניעות. כשהוא זוכה להגיע לנקודה הפנימית ביותר של עצמו, שהיא נקודת האלוקות השורה בלבו - מתגלה אצלו הרצון האמיתי, ואז - "אין דבר העומד בפני הרצון", כי לקב"ה אין מונעים כלל.

עבודת האדם היא, אפוא, להגיע למצב שנקודת הרצון הזו תהיה בגילוי. מכאן ואילך, הכל כבר יעשה מעצמו.

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון". "לאדם מערכי לב" - כשהוא עורך את לבו ומגיע לנקודת האלוקות שבנפשו, ממילא מתגלה ה"מה' מענה לשון", הנקודה הפועלת בו מעתה היא נקודת אלוקות. לא רק כפשוטו שמכאן ואילך הקב"ה עושה, אלא עומק הדברים שכשאדם מגיע למצב שמתגלה שהנקודה הפועלת בו היא האלוקות, יש כאן בחינה של "ומה' מענה לשון".

"תלמידי חכמים אין להם מנוחה"

איך יכול אדם לעורר את עצמו להגיע לנקודת עצמיות הנפש, שהיא נקודת הרצון הפנימית.

"תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר: ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלוקים בציון" (ברכות סד ע"א). נקודה זו - שתלמידי חכמים הולכים תמיד ואין להם מנוחה - מגלה לנו את מהות וצורת הנפש הפנימית.

"אין להם מנוחה" פירושו: הנפש שורשה באלוקות, באין סוף, והיא כל הזמן כמהה, משתוקקת ורוצה להתכלל בקב"ה, ועד שאין התכללות גמורה, אין לה מנוחה. וכיון שהוא ית' אין סוף, לכן אין לה מנוחה לעולם. יש כאן הליכה ועוד הליכה, התקרבות ודבקות בקב"ה שאינה נגמרת לעולם.

כדי לעורר את הרצון האמיתי, על האדם לגלות בנפשו את צור מחצבתה. כשהנפש יודעת את מהותה הפנימית, ששורשה באלוקות, באין סוף, מתעורר בה הרצון האמיתי לחזור למקורה. ממילא, זהו רצון שאין לו גבול, כי כיון שנקודת ההתקדמות היא בלתי גבולית, ממילא הרצון הוא בלתי גבולי, רצון שבכוחו לשבור את כל המחיצות.

כל זמן ששאיפת האדם מוגבלת לנקודה מסוימת, זהו רצון של נברא, רצון עם גבול, ובפני רצון כזה יש דבר העומד, שכן לנבראים ישנה מוגבלות. אבל כאשר רצונו של האדם נעשה בלתי גבולי, זהו רצון ששורשו בנקודת האין סוף השורה בנפש, וכנגד רצון כזה אין שום מניעה. עבודת האדם היא, אפוא, שרצונו יהיה רצון בלתי גבולי לחלוטין.

והנה במבט שטחי נראה לאדם שהדבר רחוק מהשגתו: איך אפשר לומר שהרצון יהיה בלתי גבולי? הרי אני מכיר את עצמי ויודע שזה לא שייך אלי וכו'.

אבל כבר אמרו חז"ל (ויקרא רבה כד, ט): "קדושים תהיו - יכול כמוני, ת"ל: כי קדוש אני, קדושתו למעלה מקדושתכם".

ואף שלמסקנה נדחתה סברת "יכול כמוני", אך אם היתה לחז"ל כזו סלקא-דעתך - "יכול כמוני" - פירוש הדבר שיש מקום בנפש שמרגיש את ה"יכול" הזה. אילו לא היה מקום בנפש שישנה בו השגה של "יכול כמוני", לא היתה אפשרות שיהיה כתוב בחז"ל, בחכמה, בהשתלשלות של הנפש, סלקא דעתך של "יכול כמוני".

ועל זה דחו חז"ל ואמרו: "תלמוד לומר, כי קדוש אני - קדושתו למעלה מקדושתכם", כלומר: בתור נברא, לעולם אדם יישאר מוגבל, אבל מצד ה"יכול כמוני", בנפש של כל יחיד ויחיד טמון כח של שאיפה בלתי מוגבלת.

שורש הטעות - מבט של נפרדות

הסיבה שהאדם חש את השאיפה כמוגבלות, נובעת מהסתכלות לא נכונה. ניתן משל על מנת שהדברים יתבהרו יותר.

נותנים לאדם חבילה של עשרים קילו, ומבקשים ממנו להרים אותה ולהעבירה מכאן לשם. הוא עומד וחוכך בדעתו איך אפשר להרים עשרים קילו? הרי מה שמרים את העשרים קילו זו היד, ואם יבדוק, הרי שתי ידי בידוד שוקלות פחות מעשרים קילו. אם כן, איך יכול להיות שידיים, שמשקלן פחות מעשרים קילו, ירימו דבר כבד יותר ממשקלן? ומכאן זה הוא מסיק מסקנה פשוטה, שהוא עשרים קילו לא יכול להרים!

היכן נעוץ שורש טעותו?

התשובה ברורה: אם הידיים היו נקודה נפרדת ועצמית, ודאי שלא היו יכולות להרים עשרים קילו, ואפילו לא קילו אחד. אבל הידיים הינן חלק מהכח הכולל של הגוף, והכח הנמצא בלב האדם, בכוחו להרים הרבה יותר מעשרים קילו! נכון, לידיים מצד עצמן אין כח, אבל הידיים מחוברות לנקודה הפנימית של הנפש שבכוחה להרים יותר, ומכאן ההתפשטות של פנימיות הנפש, יכולות הידיים להרים כובד שהוא למעלה מהמשקל של עצמן.

המשל אמנם ברור, אבל הוא עמוק מאוד! מצד נקודת הנפרדות, נקודת הנברא, אדם גם לא יכול לפתוח את הפה. אין בכוחו לעשות מאומה! הכל זו נקודת חיות מהאלוקות! כשאדם תופס את עצמו במחשבתו כנפרד ח"ו, הוא מתחיל לבדוק כמה כח יש לו, ונדמה לו שיש לו כך וכך, עד כאן אלו דרכי הטבע, ומכאן והלאה הוא נזקק לסייעתא דשמיא וכו' וכו'.

ובאמת, כאן נעוץ שורש הטעות הנובעת מהסתכלות במבט של נפרד. אילו יתפשט כח החיות האלוקי מן הנפש, והנפש תישאר גלמודה לעצמה - לא יהיה בה שום כח, ואפילו עצם ההויה שלה תעלם! נמצא, שהידיים במשל והנפש בנמשל אין להם כח עצמי. כל הכח הוא אלוקות, כח של הקב"ה ממש!

וכשהאדם מבין שהכח הנמצא בנפש הוא כח אלוקות, הוא מבין דבר נוסף: "היד ה' תקצר?!?" כשחושבים שהיד היא יד של נפרד, והיא לא יד ה', אז היא באמת "תקצר"! אבל כשמבינים שהיד היא כביכול "ידא אריכתא" של הבורא יתברך שמו, יודעים את האמת שבכל דבר ובכל ענין שייך הכלל: "היד ה' תקצר?!?"

נמצא, שעבודת האדם היא ראשית להבין מהיכן הוא שואב כח. אם הכח הוא עצמיות, כח של נפרדות, הרי שגם את ה"לאדם מערכי לב" אין, כי גם הרגע, מי מחיה את הלב הזה, מהיכן יש לו כח לפעול את פעולתו? גם זה אינו

אלא כח של הקב"ה בכבודו ובעצמו!

כאשר אדם מבין את הנקודה הפנימית, שהכח הטמון בכל יהודי ויהודי הוא בבחינת "שלוחא דרחמנא", ידא אריכתא של הבורא - הוא מבין גם ש"אין דבר העומד בפני הרצון"!

אם כן, על מנת שרצונו של האדם יהיה אצלו בגילוי, הוא מוכרח להבין מהיכן שואב הוא את כוחו. אם יבוא אדם ויאמר שהוא רוצה לעשות כמעשהו של שמשון הגיבור - להפיל בניינים - כל אחד יאמר שזהו רצון שאינו מציאותי, ולמה? כי בדרך כלל המבט הוא לפי הבחנת המציאות. אבל מצד נקודת האמונה - אין נקודה של מוגבלות, וכל הניסים, פנימיותם היא שמי שפועל זו נקודת האלוקות, ולא הנברא בעצמו.

בכל דיבור תיתכן בחינת "אחת דיבר אלוקים"

איך מעוררים את הנפש שתחוש את הדברים.

ניתן כמה דוגמאות להמחשת הענין. אדם יושב פנוי, ושעתו שעת השקט. הוא קורא פסוק אחד בתורה, ואז הוא חושב לעצמו: "מהיכן יש לי כח להניע את השפתיים? מדוע תינוק שנולד אינו יכול לדבר, וכן, להבדיל, מת בר מינן לא יכול לדבר, ואילו אני כעת מסוגל להניע את שפתי ולדבר?"

הוא מתבונן, ממתי האדם התחיל להניע את שפתיו. ישנו הדיבור הראשון שאדם הראשון דיבר. אבל הפסוק הרי אומר: "ויהי האדם לנפש חיה", וידוע התרגום: "לרוח ממללא". כלומר, התורה מלמדת אותנו במפורש, שהכח שאני עכשיו מדבר [לא רק מה שאדה"ר דיבר], הוא כי נקודת האלוקות מחדשת בכל רגע ורגע את הבריאה - "המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית". הסיבה שאני יכול הרגע לדבר היא משום "ויהי האדם לנפש חיה - לרוח ממללא" - הרגע הקב"ה מניע את השפתיים שלי!

כלומר, אדם לוקח את הדיבור הפשוט, שכה מרבים להשתמש בו במשך היום, עוצר לרגע ומתבונן: מה הכח שמניע הרגע את הדיבור שדיברתי: האם זה אני או לא אני.

במעמד הר סיני כתוב "קול גדול ולא יסף", וישנם שני פירושים ל"לא יסף": או שהפסיק ולא היתה לו התווספות, או שלא פסק.

אדם לוקח את הדיבור של עצמו ומתחיל להתבונן בו. על מעמד הר סיני כתוב: "אחת דיבר אלוקים, שתיים זו שמעתי" (תהלים סב, יב). כלומר: מצד האלוקות, "אחת דיבר אלוקים", ואילו מצד הנברא, מצד המקבל, זה הופך להיות "שתיים זו שמעתי". הדיבור הזה שאני עכשיו מדבר, האם גם הוא מכח האלוקות, האם גם בו שייכת בחינת "אחת דיבר אלוקים"? או שמא בחינה זו שייכת רק למעמד הר סיני?

והנה מצינו בגמ' שכמה אמוראים נחלקו מה אמר רבם, וכל אחד נשבע: כך אמר רבי, כך אמר רבי. כלומר, כשהרב מדבר ישנה בחינה של "אחת דיבר אלוקים" - הוא דיבר דבר אחד, ומצד התלמידים זו בחינה של "שתיים זו שמעתי".

נתגלה לנו, אפוא, שלא רק במעמד הר סיני היה מהלך של "אחת דיבר אלוקים שתיים זו שמעתי", אלא גם בשעה שרב מוסר תורה לתלמידיו, מהלך זה חוזר על עצמו. אחת מדבר הרב, ושתיים שומעים התלמידים.

ולכאורה הרי דבר זה שייך רק באלוקות? - התשובה פשוטה: כשהרב נמצא במדרגה שהוא חש שדיבורו הוא דיבור של אלוקות, שמי שמחיה את כח הדיבור שלו בזה הרגע הוא בורא העולם, הריהו מדבק את עצמו בנקודת האלוקות, ואז גם בו עצמו שייכת בחינת "אחת דיבר אלוקים", ומצד המקבלים "שתיים זו שמעתי".

כל יחיד ויחיד, כשהוא מכיר בהכרה אמיתית פנימית, שהכח המחיה שלו הוא נקודת האלוקות, והכח היחיד המניע את שפתיו ואת מיתרי הקול שלו הוא הקב"ה - הוא כביכול מידמה לדיבורו של הקב"ה במעמד הר סיני.

"קול גדול ולא יסף"

השלב הראשון בעבודת האדם הוא, אם כן, להגיע להכרה ברורה מכח מה הוא מדבר. כשאדם זוכה והוא מבין בהכרת הנפש ברורה שגם בו עצמו ישנה בחינה של "אחת דיבר אלוקים", מעתה שייכת בו גם הנקודה הבאה שנאמרה במעמד הר סיני: ה"קול גדול ולא יסף"! הוא מגיע למצב שהקול של עצמו נעשה בלתי מוגבל!

כשהאדם מכיר שהדיבור שלו הוא דיבור של הבורא, והוא מתהווה בכל רגע ורגע מהקב"ה ממש, יכול הוא להידבק בכח של "ולא יסף" - לא פסק לעולם.

אלא מאי? שאדם חושב שאמנם הדיבור מגיע מהקב"ה, אך כיום הוא הבעלים עליו, ועי"ז הוא מוריד את כח הדיבור מאחדות הבורא לנפרדות של הנברא, ואז ה"ולא יסף" במקום להיות בבחינת "לא פסק", הופך להיות "לא המשיך, לא התווסף", אלא פסק.

"משה ידבר והאלוקים יעננו בקול" (שמות יט, יט), ולימדונו חז"ל, שבאמת המציאות היתה הפוכה: הקב"ה דיבר, והקול היה מתראה בצורה שכביכול משה רבינו מדבר.

מי שקיבל במעמד הר סיני את ההכרה של "משה ידבר והאלוקים יעננו בקול", אצלו המהלך היה "ולא יסף" - לא המשיך אלא פסק. אבל מי שקיבל את המהלך הפנימי של "האלוקים ידבר" - אצלו ה"ולא יסף" היה: לא פסק לעולם!

וכפי שאמרנו, ענין זה נאמר לא רק במעמד הר סיני, אלא על כל יחיד ויחיד. כל יחיד שמכיר שכח הדיבור שלו הוא כח של אלוקות, בכוחו לחולל פלאות בדיבורו. לא מכח **שהוא** בעל מדרגה, אלא מכח ההכרה שמי שמדבר כאן זה הקב"ה!

"צדיק גוזר והקב"ה מקיים", לעניינו הכוונה היא שהצדיק גוזר והוא מבין שבפעם הקב"ה הוא הגוזר, ממילא יש קיום לנקודת הגזירה. צריך רק להיות בעל אמונה חושית בלב, להרגיש שזהו דיבור של אלוקות.

רק "נברא" מוגבל, ולא הפועל מכח האלוקות

ניתן דוגמא נוספת.

אדם מניע את ידו. מי מניע את היד? בהסתכלות של נברא, הנעת היד היא ע"י המוח ששולח פקודה ליד שתזוז.

והנה הבה נתבונן: כמה כח יש לאדם להרים את ידו? כמה פעמים הוא מסוגל לעשות זאת? הכל מוגבל. כך גם המרחק שהיד יכולה להגיע אליו: אם הגוף לא זז, המרחק של היד קצר מאוד. האפשרויות המונחות ביד מוגבלות ביותר.

אבל באמת, כשאדם מבין שהזרם הפנימי שזורם בתוך ידו הוא כח האלוקות שמהווה אותה בכל רגע ורגע - אצלו מוגבלות היד נעלמת!

אצל בת פרעה כתוב: "ותשלח את אמתה" (שמות ב, ה), ואמרו חז"ל (סוטה יב ע"ב), שנשתרבה ידה אמות הרבה. הכיצד? איך השתרבה היד אמות הרבה? נכון, זהו נס, אבל מהי ההבנה הפנימית של הדברים?

הענין פשוט: אם אני הוא המזיז את היד, אני מוגבל עקב היותי נברא, והאורך שהיד יכולה להגיע אליו גם הוא מוגבל. אבל כשישנה הכרה פנימית בנפש שהכח המניע את היד הוא אלוקות, אז "היד ה' תקצר?!!" - האם יש גבול לאורך של היד? בודאי שלא!

כמה זמן יש כח לאדם להרים ולהוריד את היד, או להחזיק אותה למעלה? - ודאי הכח מוגבל. "וידי משה כבדים". אבל בזמן שישראל משעבדים את לבם לאביהם שבשמים באמת, שוב ידי משה אינם כבדים, כי אז הכח שמרים את היד הוא הקב"ה, ואצל הקב"ה אין כבדות! רק כשאדם חש את עצמו כנברא, כמוגבל, ידו כבדה מלהרימה למעלה.

במשפט זה שאנו אומרים, טמון סוד העבודה הפנימית. כל הבריאה כולה, כל כדור הארץ שאנו מכירים, בנוי על יסוד הכובד ועל כח המשיכה לארץ, כיון שזהו סוד הבריאה שהאדם נמשך לארציות, ותפקידו להילחם נגד הזרם ולעלות בחזרה לאלוקות. כשאדם מכיר בפנימיות שהכח המחיה אותו הוא האלוקות - שוב לא קיים אצלו מושג של כובד, ובכוחו לעלות לקב"ה עד בלי גבול.

נקטנו שתי דוגמאות, אבל כמוכן אלו דוגמאות בעלמא, והנקודה הפנימית היא אחת, והיא פשוטה מאוד: עד כמה שאדם חש שהוא הפועל, הוא יותר מוגבל, ועד כמה שהוא חש שהאלוקות הטמונה בו היא הפועלת, הריהו פחות מוגבל.

כשאדם בא לעבוד את הקב"ה, והוא מתחיל להעמיד לעצמו אתגרים ושאיפות להיכן להגיע וכו', ראשית עליו להתבונן: מי יתן לי את הכח להגיע לשם? אם מכוחי אני רוצה להגיע, הרי ש"רבות מחשבות בלב איש..." אבל כשהוא מבין שהכח היחיד שעל ידו ניתן להתקדם זה הקב"ה, למה שיעמיד בפניו מגבלות?!

מיניה וביה אדם צריך להגיע להכרה פשוטה: אם אינני מרגיש שזה הקב"ה, הרי שאינני מסוגל לעשות כלום, ואם זהו הקב"ה - למה שאגביל את עצמי?

ההכרח שבידיעת המטרה מראש

צריך הרבה התבוננות בנפש על מנת שנקודה זו תחיה אצל האדם, ולא תהיה רק בגדר ידיעה. אבל בנקודה זו טמון כל הכח הפנימי שדוחף את האדם באמת לעבוד את הקב"ה.

אם אדם 'רץ', רוצה להתחיל מיד לעבוד, ולא מתבונן ומגלה את המקור והכח שדוחף אותו לעבוד, דומה הוא לבעל רכב היוצא לדרכו כשמראש כמות ה'דלק' שברכבו מועטת, והיא עלולה להיגמר לו באמצע הדרך, במקום שאין 'תחנת דלק' ואין מה לעשות! או אז, יצטרך לחזור 'ברגל' להיכן שהוא יצא, ולהתחיל מההתחלה.

אדם בר דעת, כשהוא עומד לצאת לדרך, מראש הוא בודק מהו המרחק של הדרך, ולפי זה ממלא את מיכל הדלק של מכוניתו.

אבל אם באים ואומרים לאדם: עליך לנסוע מרחק בלתי גבולי, הרי שמיד ישאל: כמה דלק אקח עמי? מהיכן אטול דלק בלתי גבולי?

ובאמת, זהו המרחק שעל כל יהודי לעבור במהלך חייו! כל יהודי משתלשל מהאין סוף, והוא צריך לחזור ולהידבק לשם. ממילא העבודה שלו היא אינסופית. אם מראש הוא לוקח כמות של דלק מוגבלת, מובטח לו כבר מתחילה שיישאר מוגבל.

אדם צריך להתבונן מראש, עוד לפני שהוא מתחיל לעבוד, ולחשוב לעצמו: להיכן בדיוק אני רוצה להגיע? אל הקב"ה! ומי זה הקב"ה? אין סוף, ועלי ועל כל אחד נאמר: "תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב". מהיכן, אפוא, יהיה לי כח בלתי מוגבל לעבוד לעולם, גם בעוה"ב? אם לא אקח עמי מראש את הקב"ה, את נקודת הדחף האלוקית, יכול אני כבר מהיום להתייאש, וזוהי בחינה של "מתה בחצי הדרך"!

אם ישנה הכרה ברורה מאוד לפני ההתחלה בדיוק להיכן רוצים להגיע, וכמה כוחות נדרשים על מנת להגיע לשם - אז יוכרח האדם להגיע לנקודה האמיתית: רק מהקב"ה אני יכול לשאול את הכח לעבודה!

הרצון להידחף מהר ולהתחיל בעבודה, הוא מעצת היצר. כשם שיש חיפזון דקדושה בפסח, כך יש חיפזון ומהירות שהיא עצת היצר. ראשית כל, לפני שמתחילים לעבוד, צריך לבסס את הרצון באמת ע"י הבנה ברורה מהו היעד אליו שואפים להגיע, וכשמבינים שהדרך היא אינסופית, חייב להיות שהאדם ישא בכליו, בתוככי לבבו, את הקב"ה, כדי שיהיה לו את הכח להגיע להיכן שהוא צריך.

ידיעה זו צריך שידענה האדם טרם כניסתו לעולם העבודה. אלא שאז זה בבחינת "על" לבבך, ובהמשך מהלך העבודה יזכה בעז"ה שהדברים יהיו "בתוך" לבו, יותר ויותר פנימה.

הקב"ה יעזור, שכל אחד ואחד יבין ויכיר שהעבודה צריכה לבוא לא מידיעה קלושה, אלא מהבנה ברורה, מברירות פנימית, את מי עובדים, מהי דרך העבודה וכיצד מתקרבים באמת לקב"ה, וכך נזכה כולנו - כל אחד ואחד, וכל כנס"י והבריאה כולה - להיות דבוקים בא-ל חי דבקות עולמית.

- [בלבבי משכן אבנה - ח"ד](#) [1]

Source: <http://bilvavi.net/shiur/017-דרכיבניןהרצון>

Links

[1] <http://bilvavi.net/bilvavi.dalet>